

as
innistu
HALJASTUSE HINNANG

Tellija:

Koostaja:

Tallinn 2022

SISUKORD

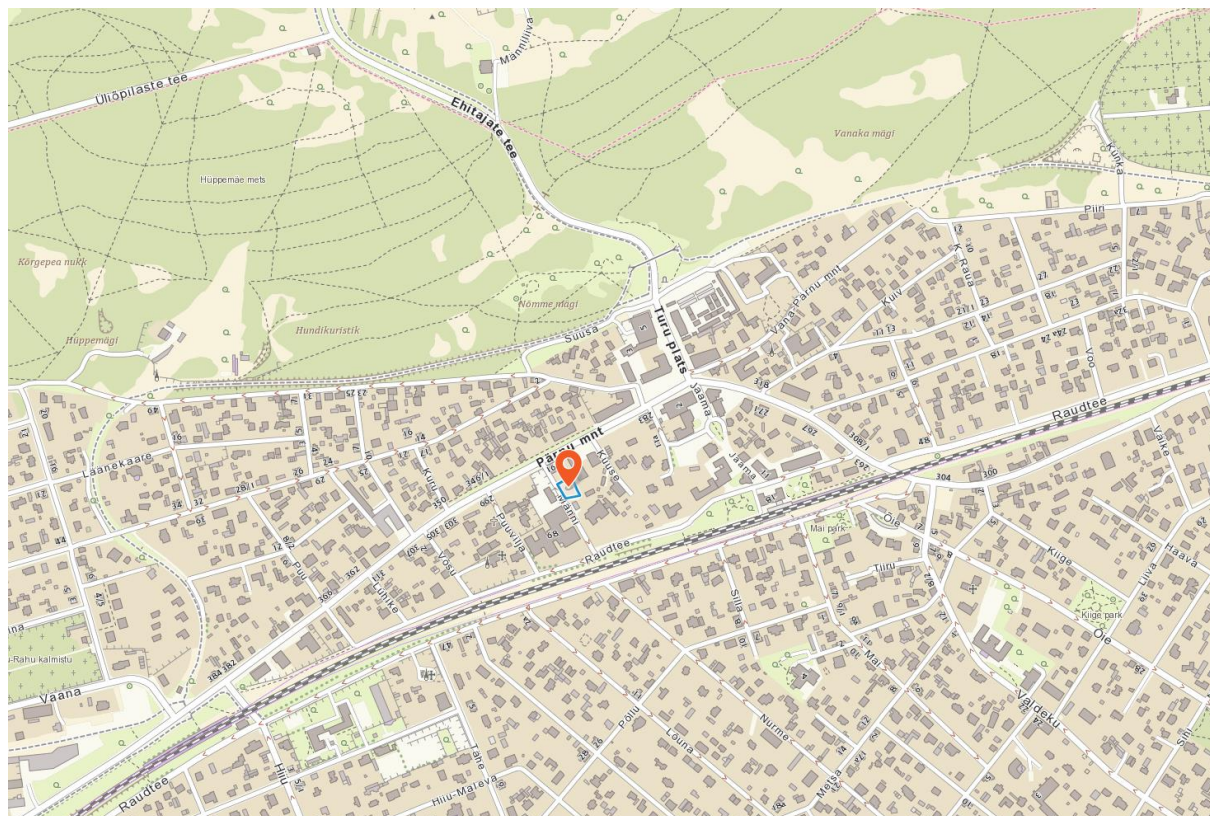
SISSEJUHATUS	3
METOODIKA	4
PUITTAIMESTIKU ÜLDANDMED JA HALJASTUSLIK VÄÄRTUS	4
Tabel 1. Puittaimede nimekiri	4
SOOVITUSED OLEMASOLEVA HALJASTUSE SÄILITAMISEKS, HOOLDUSEKS JA TÄINEDAMISEKS	5
TAIMEKOOSLUSED.....	5
INVASIIVSED VÕÕRLIIGID	5
Tabel 2. Ala ülevaatuse käigus leitud invasiivsed võõrliigid	5
KOKKUVÕTE.....	6
Tabel 3. Haljastuslike objektide nimekiri.....	6
Lisa 1: Puude haljastusliku väärtuse hindamise skaala	7
Joonis nr 1: Haljastuse hinnangu joonis	

SISSEJUHATUS

Tallinnas kinnistu haljastuse hinnang viidi läbi augustis 2022, vastavalt Tallinna Linnavalitsuse 10.06.2020 a määrusele nr 15 „Haljastuse inventeerimise kord“. Välitööd teostati 22.08.2022.

Uuritud ala on eramu hooviala, mida aeg-ajalt niidetakse. Kinnistul on hajali palju harilikku pihlenelat ja vähemal määral ka kurdlehist kibuvitsa, mille maapealseid osi on niitmise käigus eemaldatud. Rohttaimestikku on kirjeldatud peatükis „Taimekooslused“ ja kinnistul leidunud invasiivseid taimi peatükis „Invasiivsed võõrliigid“. Puittaimedest tuvastati uuritud alal 1 suur ja ilus harilik mänd, 2 noort harilikku kuuske, 2 noorte elupuude 'Sunny Smaragd' rida, metsviinapuu ja hariliku elupuu 'Smaragd' rida naaberkinnistul.

Hinnati kokku 4 erinevat taksonit puittaimi, millest 2 on kodumaised (vt Tabel 1).

Ala asukoht Nõmme linnaosas, Maa-ameti kaardil.

METOODIKA

Hindamisel kasutati topo-geodeetilist alusplaani, mis on mõõtkavas 1:500. Alusplaanile märgiti hinnatavate puude ja põõsaste võrade projektsioon ning igale objektile lisati eksplikatsiooni number ja kanti numereeritud haljastuslike objektide nimekirja (Tabel 3). Igale haljastuslikule objektile anti hinnanguline väärtusklass. Aluseks võeti 5-astmeline skaala (lisa 1 – „Puude haljastusliku väärtuse hindamise skaala”). Dendroloogilise hinnangu joonisel toodi puude, liaani ja heki haljastuslik väärtus värvidena, kus II klassi tähistab sinine ja III klassi roheline värv. Lisaks mõõdeti 1,3 m kõrguselt iga puu tüve ümbermõõt (cm) ning kanti see haljastuslike objektide nimekirja.

Puude hindamiseks on kasutatud välist vaatlust, mistõttu ei kajasta see puude tervislikku seisukorda komplekselt ja antud hinnangu alusel ei saa garanteerida puude ohutust inimeste tervisele ega varale.

PUITTAIMESTIKU ÜLDANDMED JA HALJASTUSLIK VÄÄRTUS

Uuritud ala haljastus vähene. Kõige silmapaistvam puu kasvab kinnistu lõunanurgas, milleks on harilik mänd. Tegemist on ilusa võraga, sirge tüvega puuga, mille juurekaelal on vigastus (suurusega ca 65x6cm), kuid puu on sellest hoolimata heas seisukorras. Välise vaatluse põhjal hinnati puu väärtuslikuks (II klass).

Kinnistu ida-kagunurgas kasvab harilik kuusk, mille alumised oksad on osaliselt kuivanud ja võra veidi ebaühtlane - puu hinnati oluliseks (III klass). Kuuse kõrval paikneb aia peal harilik metsviinapuu, mis on samuti oluline (III klass). Samasse väärtusklassi hinnati veel naaberkinnistul paiknev hariliku elupuu 'Smaragd' hekk, kuna puud on kasvatanud kesistes valgustingimustes hõreda võra, mis ei ole antud sordile omane.

Kinnistu ida-kagunurka on aia äärde istutatud hariliku elupuu kollaseokkalise vormi 'Sunny Smaragd' rida, mis hinnati väärtuslikuks (II klass). Sama liigiga hekk on istutatud kinnistu põhja-loodepiirile (väärtuslik, II klass). Väärtuslikuks hinnati ka põhjapoolsel naaberkinnistul kasvav harilik kuusk, kuna tegemist on ilusa võraga, igati terve ja perspektiivse puuga.

Lisaks kasvas kinnistul hajali palju harilikku pihlenelat ja vähem kurdlehist kibuvitsa, mida kinnistu hoolduse käigus on aeg-ajalt maha niidetud, kuid noored võrsed tärkavad uuesti.

Hinnatud objektidest 4 on väärtuslikud (II klass) ja 3 on olulised (III klass).

Tabel 1. Puittaimede nimekiri

Jrk. nr	Kodumaisus	Taksoni eestikeelne nimi	Taksoni teaduslik nimi	Vastupidavus keskkonnamuutustele*
1	+	harilik mänd	<i>Pinus sylvestris</i>	vastupidav
2	+	harilik kuusk	<i>Picea abies</i>	talub halvasti
3		harilik elupuu	<i>Thuja occidentalis</i>	
4		metsviinapuu	<i>Parthenocissus quinquefolia</i>	

* vastavalt Eesti Standardile EVS 939-3:2020 "Ehitusaegne puude kaitse"

SOOVITUSED OLEMASOLEVA HALJASTUSE SÄILITAMISEKS, HOOLDUSEKS JA TÄINEDAMISEKS

- Säilitada ja kaitsta ehitustööde ajal olemasolevaid II klassi puid.
- Võimaluse korral säilitada ja säilitamise korral kaitsta ehitustööde ajal olemasolevat III klassi puud.
- Tagada head valgustingimused istutatud elupuude hekile, hoides nende ümbrus umbrohuvaba.
- Alale võiks juurde istutada puudest harilikke mände või keermänni püstise kasvuga kloone. Väikemakasvulistest puudest harilik pihlakas, ploomipuu, aed-õunapuu.
- Põõsastest sobiks istutada alale: ebajasmiinid, sirelid, sõstrad, kibuvitsad, arooniad jms. Kõrgematest põõsastest nt viirpuu ja sarapuu.
- Säilivate puude juurestiku kaitseala ulatuses kaevetööde tegemise korral võtta tarvitusele vajalikud meetmed vastavalt asjakohastele juhendmaterjalidele (nt EVS 939-3:2020 „Puittaimed haljastuses. Osa 3: Ehitusaegne puude kaitse“).

TAIMEKOOSLUSED

Jaanus Paali Eesti taimkatte kasvukohatüüpide klassifikatsiooni alusel leidub uuritava alal kultuur- ja ruderaaltaimkond. Selle alla kuulub õuede, teeservade ja prahipaikade tüübirühm (714). Siinsed taimekooslused ei oma looduskaitselist väärtust. Haruldasi ja kaitsealuseid taimeliike ala ülevaatuses käigus ei leitud.

Rohttaimestikus on esindatud harilik malts, harilik naat, jänese kapsas, harilik seebilill, võilill, mägijumikas, harilik raudrohi ja nõelohakas. Säilinud oli ka varasemalt aeda istutatud pojeng.

INVASIIVSED VÕÖRLIIDID

Vaadeldavalt kinnistult leiti nelja liiki invasiivseid võõrliike (Tabel 2). Kaks nendest kuuluvad Keskkonnaministri 07.10.2004 a määruse nr 126 “Looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide nimekirja”. Ülejäänud kaks ei ole toodud Keskkonnaministri 07.10.2004 a määruses nr 126, kuid on nimetatud 2005 aastal välja antud Keskkonnaministeeriumi väljaandes „Invasiivsed võõrliigid Eestis“.

Tabel 2. Ala ülevaatuses käigus leitud invasiivsed võõrliigid

ladinakeelne nimetus	eestikeelne nimetus
<i>Solidago canadensis</i>	kanada kuldvits
<i>Reynoutria japonica</i>	vooljas pargitatar
<i>Impatiens parviflora</i> *	väikeseõiene lemmalts*
<i>Rosa rugosa</i> *	kurdlehine kibuvits*

* ei kuulu Keskkonnaministri 07.10.2004 a määruse nr 126 “Looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide nimekirja”

KOKKUVÕTE

Uuritud alal kasvab üks harilik mänd, kaks harilikku kuuske, 3 hariliku elupuu rida ja harilik metsviinapuu. Hajali kasvab veel palju harilikku pihlenelat, mida kinnistu hoolduse käigus on maha niidetud. Invasiivsetest taimeliikidest on alal esindatud Kanada kuldvits ja vooljas pargitatar. Invasiivsusele kalduvatest liikidest väikeselõiene lemmmalt ja kurdlehine kibuvits.

Hinnatud objektidest 4 on väärtuslikud (II klass) ja 3 on olulised (III klass).

Puittaimede haljastuslikule hinnangule on juurde lisatud tabel puittaimede andmetega (Tabel 3). Lisades on toodud „Puude haljastusliku väärtuse hindamise skaala” (Lisa 1). Hinnatud puittaimede eksplikatsiooninumbrid, võrade projektsioonid ja väärtusklassid on toodud haljastuse hinnangu joonisel (joonis 1).

Tabel 3. Haljastuslike objektide nimekiri

Jrk. nr	Takson	Haljastuslik objekt	Tüve rinnas- übermõõt (cm)	Ligi- kaudne kõrgus (m)	Väärtus- klass	Märkused
1	harilik mänd	üksikpuu	181		II	võra ilus, all h.sireli ja h.vahtra võrsed
2	harilik kuusk	üksikpuu	39		III	alumised oksad kuivanud
3	metsviinapuu	liaan		1,7	III	aia peal
4	harilik elupuu 'Smaragd'	hekk		2-3	III	hõrenenud
5	harilik kuusk	üksikpuu	ca 22	4,5	II	ligipääs puudus, mõõt ligikaudne
6	harilik elupuu 'Summy Smaragd'	hekk		0,3	II	kollase okkaga vorm
7	harilik elupuu 'Summy Smaragd'	hekk		1,3	II	kollase okkaga vorm

Lisa 1: Puude haljastusliku väärtuse hindamise skaala

Puude haljastusliku väärtuse hindamise skaala on toodud vastavalt Tallinna Linnavalitsuse 10.06.2020 a määrusele nr 15 „Haljastuse inventeerimise kord“.

(1) Eriti väärtuslik puu (I väärtusklass) vastab vähemalt ühele alljärgnevale tunnusele:

- 1) dekoratiivse ja/või pikaealise puuliigi eriti suur, elujõuline ja liigiomase kasvukujuga isend;
- 2) puu, mis on dendroloogiline haruldus või millel on ajalooline või kultuurilooline väärtus;
- 3) looduskaitse all olev puu;
- 4) kaitsealuse liigi elupaik.

(2) Väärtuslik puu (II väärtusklass) vastab vähemalt ühele alljärgnevale tunnusele:

- 1) dekoratiivne ja/või ennustatavalt pikaealine ning terve või väheste kahjustustega elujõuline puu;
- 2) dekoratiivse ja/või pikaealise puuliigi noor elujõuline isend;
- 3) terve ja liigiomase juurdekasvuga puu, mis on istutatud haljastusprojekti, -joonise või -skeemi järgi;
- 4) olulise maastikulise või ökoloogilise tähtsusega puu. Väikese ohuhinnanguga (sobivas kohas kasvav) elustikupuud.

(3) Oluline puu (III väärtusklass) vastab vähemalt ühele alljärgnevale tunnusele:

- 1) terve või väheste kahjustustega ebasümmeetrilise võraga puu;
- 2) alt kuni 1/5 ulatuses laasunud koonilise võraga elujõuline okaspuu;
- 3) puu, mille kahjustused või kasvuhäired ei mõjuta õige hoolduse korral selle dekoratiivsust ja eluiga;
- 4) puu, mis on osa ökoloogiliselt efektiivsest haljastusega kohast;
- 5) väikese ohuhinnanguga (sobivas kohas kasvav) elustikupuud.

(4) Väheväärtuslik puu (IV väärtusklass) vastab vähemalt ühele alljärgnevale tunnusele:

- 1) puu, mis kahjustab või hakkab tulevikus kahjustama puud, mis on liigi või asukoha poolest väärtuslikum;
- 2) puu, mis on eluea lõpul kas vanuse või kahjustuste tõttu;
- 3) puu, mis on allasurutud seisundis;
- 4) linnahaljastuse seisukohalt väheväärtuslik puu, mida võib säilitada kui biomassi, kuid mis on soovitatav likvideerida või asendada väärtuslikuma puuliigiga.

(5) Likvideeritav puu (V väärtusklass) vastab vähemalt ühele alljärgnevale tunnusele:

- 1) kuivanud, elujõuetu või ohtlik puu;
- 2) puu, millel on selles asukohas väike ökoloogiline tähtsus;
- 3) puu, mis on tugevasti kahjustunud varju, haiguste, kahjurite, vigastuste vms tõttu;
- 4) puu, mis varjab ja kahjustab I ja II väärtusklassi puud või muud väärtuslikku haljastust.

(6) Puu väärtusklassist lähtudes:

- 1) I ja II väärtusklassi puu tuleb säilitada;
- 2) III väärtusklassi puu säilitada võimaluse korral;
- 3) IV väärtusklassi puu raiuda soovi korral;
- 4) V väärtusklassi puu tuleb raiuda.